

Az Orvosi Numizmatikai Szakosztály életéből

A Magyar Orvostörténelmi Társaság Orvosi Numizmatikai Szakosztályának tavaszi ülésére 2008. április 19-én került sor az Orvostörténelmi Könyvtár olvasótermében, ami megfelelő helyszínnek bizonyult a rendezvény és a mintegy 50 fős hallgatóság számára. Örömminkre szolgált, hogy a megjelentek között több neves éremművésznket is üdvözölhattük.

Az elnöki köszöntő után dr. Bóna Endre, szakosztályunk alelnöke röviden megemlékezett a magyar „*medicina in nummis*” úttörője, Faludi Géza halálának 55 éves, valamint a magyar éremművészet egyik legkiemelkedőbb alakja, számos „klasszikus” orvosi érmünk alkotója, Reményi József születésének 105 éves, végül szakosztályunk alapítója, Varannai Gyula halálának 15 éves évfordulójáról.

A hivatalos program a hazai szemészet jutalomérmeinek az ismertetésével indult. Prof. dr. Salacz György sajnálatos távolléte miatt az előadást a társszerző, dr. Vértés László tartotta meg. Öt jutalomérmet mutatott be. Minden egyes érem részletes és szakszerű ismertetése után a hallgatóság tagjai az érmekeket kézbe is vehették, eredetiben megtekinthették, ami nem mindennapi élményt jelentett számukra.

Ezt követően dr. Vértés László két saját előadása hangzott el. Elsőként társaságunk egykori főtítkárának, Katona Ibolyának az emlékéte megörökítő szép érmeket mutatott be. Részletesen ismertette a 2007-ben meghalt orvos, fogorvos, iskolaorvos, egészséggtantanár, egészségügyi szervező, valamint orvostörténész gazdag életútját, munkásságát. Megtiszteltetéskéte értékelte a szakosztály elnöke és valamennyi tagja, hogy a jutalomérem alapítója, Katona Ibolya férje, Kutas György mérnök úr is megjelent az összejevetele, aki az előadás után az érem egy példányát a Semmelweis Orvostörténelmi Múzeumnak ajánlkozta. A 100 mm átmérőjű, kétoldalas öntött-bronz érmeket a szintén jelen lévő Horváth Sándor éremművész („tanult” foglalkozását tekintve ze-

netanár és hangszeres előadóművész!) készítette. Második előadásában Vértés főorvos egy másik Horváth Sándor-alkotás ismertetésére vállalkozott. A 95 mm átmérőjű, öntöttbronz érem előlapján Szent-Györgyi Albert arcképe látható, ötletelezen komponált hátlapján pedig a „80 éves a C vitamin” és az 1928-as, valamint a 2008-as évszám olvasható. Mindkét érmeket – a szemészeteti jutalomérmekekehez hasonlóan – az érdeklődők kezükbe vehették, személyesen is tanulmányozhatták.

A hivatalos programot e sorok írójának, a szakosztály elnökének, dr. Jakó Jánosnak a „Mikroszkóp ábrázolása magyar orvosi érmekeken” című előadása zárta. Könnyen érthető, hogy a magyar orvosi érmekeket gyűjtő hematológus szerző érdeklődését felkeltette legfontosabb munkaeszközének, a mikroszkópnak a numizmatikai megjelenítése. Mondanivalóját három témakörbe csoportosította. Először azokat az érmekeket ismertette, amelyeken a mikroszkóp mint önálló motívum jelenik meg, majd azokat, amelyek mikroszkópos vizsgálatot ábrázolnak, tehát a mikroszkópot az orvosi vizsgálat eszközekeként örökítik meg, végül a mikroszkópot egy-egy összetett kompozíció részeként ábrázoló érmeket ismertetésére került sor. Az előadásában felsorolt 25 érem közül 22-nek ismerjük az alkotóját, e 22 érem 17 éremművészünk alkotása. Az érmeket többségét vetített képpel is illusztrálta a szerző. A képeken bemutatott érmeket részben a Semmelweis Orvostörténelmi Múzeum éremtárában, részben saját gyűjteményében találhatók.

Az előadásokat több hozzászólás és kiegészítés követte. Az összejevetele végén – a hagyományoknak megfelelően – most is lehetőség nyílt szakmai eszmecseréke és baráti beszélgetéseke. Szakosztályunk következő, őszi ülését 2008 novemberében fogja tartani. Programja – az eddigi gyakorlatunkhoz hasonlóan – az *Orvosi Hétlapban* is olvasható lesz.

DR. JAKÓ JÁNOS

Mikroszkópos vizsgálat ábrázolása Beck Ö. Fülöp 1939-ben készült Huzella Tivadar-érméneke hátlapján